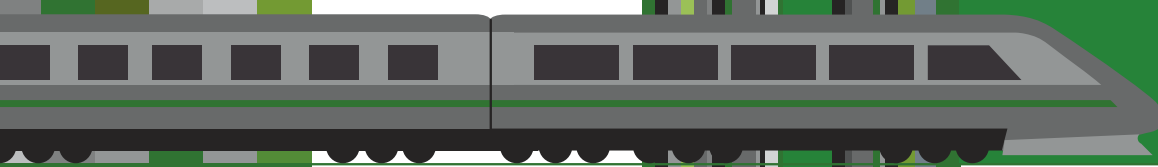
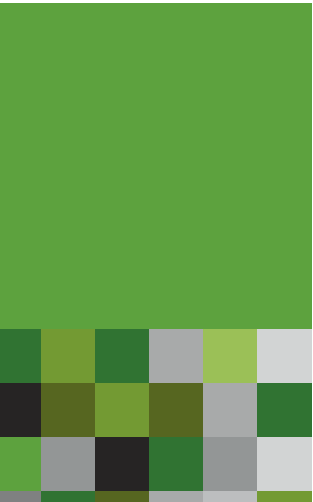
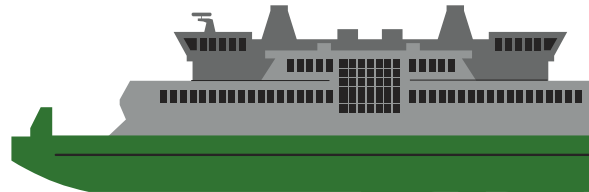
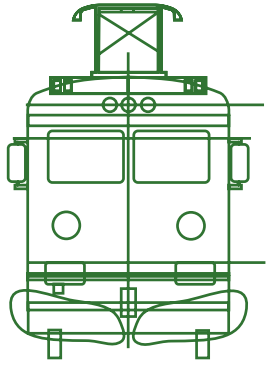

Årsredovisning 2006

STATENS JÄRNVÄGAR

www.statensjarnvagar.se

Generaldirektören poserar framför Statens järnvägars ellok 1324 - Littera Rc6.

INNEHÅLL

Förvaltningsberättelse	5
Resultaträkning och kommentarer	12
Balansräkning	14
Finansieringsanalys	15
Kommentarer balansräkning och finansieringsanalys	16
Redovisningsprinciper	17
Noter	19
Rörelsegrenar och flerårsöversikt	23
Styrelse	24
Revisionsberättelse	25

Statens järnvägars ellok - Littera Rc6 © Alf Rosén.

Norrandståg i fjällmiljö.

På väg till underhåll.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Om Statens järnvägar

Statens järnvägar är ett affärsverk och rapporterar direkt till regeringen. Inom regeringkansliet handläggs ärenden som berör Statens järnvägar av Enheten för transportpolitik inom Näringsdepartementet. Statens styrning utövas genom Förordning med instruktion för Statens järnvägar (SFS 2006:172). Varje år utfärdas vidare ett regleringsbrev baserat på riksdagens beslut som uttrycker det närmaste årets styrning. Regleringsbrevet för år 2006 har beteckningen N2005/9810/TP, N2005/9907/BS (delvis).

Verksamhet och mål

Statens järnvägar är sedan år 2005 organiserat i tre verksamhetsgrenar:

1. Förvaltning av järnvägsfordon som används i statligt upphandlad trafik

Statens järnvägar förvaltar drygt 100 fordon som ställs till förfogande för uthyrning till de operatörer som upphandlas av Rikstrafiken.

Regeringen har formulerat ett avkastningskrav för räntabilitet på sysselsatt kapital inom verksamhetsgrenen. Avkastningen på sysselsatt kapital sett över en konjunkturcykel skall minst uppgå till räntan på femåriga statsobligationer plus en procentenhet.

2. Avveckling av verksamhet

Målet för verksamhetsgrenen är att avveckla den verksamhet som inte fördes över till bolag vid årsskiftet 2000/2001 och som inte längre skall bedrivas enligt beslut av regeringen. Detta rör främst personal, miljöfrågor och arkiv.

3. Förvaltning av leasing- och leaseholdåtaganden

Målet för verksamhetsgrenen är att förvaltningen skall ske kostnadseffektivt med en låg riskexponering. Verksamheten inriktas på att avveckla existerande åtaganden på ett affärsmässigt sätt.

Organisation

Under året har regeringen beslutat om ny instruktion för Statens järnvägar innebärande att affärsverket sedan den 1 april 2006 leds av en styrelse. Styrelsen består av en ordförande, verkets generaldirektör och fyra övriga ledamöter. Regeringen har också beslutat om fortsatt anställning av Lennart Dahlborg som generaldirektör och chef fram till den 29 februari 2008. Antalet anställda och verksamma uppgår till fem personer. Utöver detta upprätthålls förvaltningen av järnvägsfordonen av en upphandlad teknisk konsultorganisation. Vidare nyttjas vid behov en tidigare

anställd personalchef, samt ett brett nätverk av specialistfunktioner för exempelvis juridiska och tekniska tjänster.

Viktiga händelser

- Förordning (SFS 2006:172) med instruktion för Statens järnvägar utfärdas den 9 mars.
- Statens järnvägar leds av en styrelse fr.o.m. den 1 april.
- Två leaseholdtransaktioner omstruktureras.
- Beslut om investering i upprustning av 20 sovvagnar.
- AB Swedcarrier och Electrolux AB som har ägt 50 % vardera av aktierna i Nordwaggon AB har sålt bolaget till Transwaggon AB. I och med försäljningen har konsortialavtalet mellan Electrolux AB och Statens järnvägar upphört och därmed också Statens järnvägars ansvar för att Nordwaggon AB inte skall gå i konkurs.
- Uppdrag fr.o.m. 2007 att:
  - bygga upp en beredskap för anskaffande och tillhandahållande av fartyg, vilka skall användas för gotlandstrafiken, om Rikstrafiken inte sluter avtal enligt den upphandling av gotlandstrafiken som inleddes under hösten 2006 och Rikstrafiken därigenom kommer i ett upphandlingsläge där det krävs att staten tillhandahåller fartyg för gotlandstrafiken.
  - senast den 1 mars 2007 redovisa hur Statens järnvägar behandlar de miljöansvarsfrågor som följer av miljöbalken och de miljöansvarsfrågor som regleras i Ramavtal om bolagisering av Statens järnvägar.

Styrelsens sammansättning och arbete

Styrelsen består av en ordförande och generaldirektören samt fyra övriga ledamöter. Ordförande och de fyra övriga ledamöterna är utsedda av regeringen för perioden 1 april 2006 – 31 maj 2007. Ordförande i styrelsen är departementsrådet Hans Christer Olson.

Styrelsen har hållit tre ordinarie och ett extraordinärt möte under året. Beslut har fattats om arbetsordning med instruktion för arbetsfördelningen mellan styrelse och generaldirektör. Dessutom har beslut bland annat tagits om verksamhetsplan, delårsrapporter och investering i fordonsupprustning. Det extra mötet behandlade förtidslösen av en leasingtransaktion.

Eftersom styrelsen inrättats och i sin helhet utsetts under året, har särskilda ansträngningar gjorts för att den skall bli informerad om Statens järnvägars verksamhet och organisation.

En fråga som styrelsen har ägnat särskild uppmärksamhet är de risker som är förenade med verksamheten och hanteringen av

dessa. Ett uppdrag har lämnats till en konsultbyrå att under början av år 2007 göra en riskanalys för verksamheten. Se vidare under *Risker i verksamheten*.

Verksamhetsbeskrivning

Förvaltning av järnvägsfordon som används i statligt upphandlad trafik

Som en del i åtgärds paketet i samband med kapitaltillskottet till SJ AB enligt riksdagens beslut med anledning av regeringens proposition 2002/03:86 Åtgärder för att stärka den finansiella ställningen i SJ AB övertog Statens järnvägar i januari 2004 en fordonsflotta om 121 fordon som nyttjas i av Rikstrafiken upphandlad trafik. Under år 2005 såldes 5 fordon och under 2006 har 10 fordon sålts och det återstår därmed 106 fordon, varav 16 lok, 9 motorvagnssätt och 81 personvagnar.

Fordonen hyrs i första hand ut till de operatörer med vilka Rikstrafiken har avtal. Fordon som inte utnyttjas av Rikstrafikens operatörer hyr Statens järnvägar, i den utsträckning det är möjligt, ut till andra person- och godstrafikoperatörer. Rikstrafiken garanterar hyran till och med år 2010 med undantag för de vagnar som genomgår upprustning. För dessa vagnar är den av Rikstrafiken garanterade hyrestiden förlängd till juni 2013.

Operatörerna svarar för det trafiknära lätta underhållet medan Statens järnvägar ansvarar för det tunga underhållet. Underhållet sköts av upphandlade underhållsleverantörer. Kostnaden för det tunga underhållet fördelas över underhålls cykeln och debiteras operatörerna enligt separata avtal.

Upprustningsprogram

Den fordonsflotta som övertogs i januari 2004 var i stora delar mycket sliten och i akut behov av upprustning. Statens järnvägar har därför arbetat med ett projekt för upprustning av fordonen. I regeringens proposition (2005/06:1) angavs en investeringsram om totalt 110 Mkr för åren 2006-2008. Av detta belopp avser 100 Mkr upprustning och ombyggnad av personvagnar. Statens järnvägar har av Riksdagen bemyndigats att vid behov anskaffa begagnade järnvägsfordon som kan ersätta eller komplettera den befintliga flottan. Genom ett byte av några personvagnar och inhyrning av restaurangvagnar har något behov av nyanskaffning ännu inte uppstått. Under år 2006 har 56 Mkr av ramen tagits i anspråk.

Upphandling av leverantörer för upprustning har skett och i ett första skede har 20 liggvagnar och 5 sovvagnar rustats till modern standard. Dessa vagnar levererades under år 2005 och 2006. Det har i ett senare skede också beställts upprustning av 20 sovvagnar. Leveransen av dessa vagnar börjar ske fr.o.m. mars 2007. Hela

upprustningsprogrammet som också omfattar 21 personvagnar beräknas vara slutfört under år 2008.

I samband med upprustningsprogrammet har Statens järnvägar etablerat en egen grafisk profil för de järnvägsfordon som nyttjas i verksamheten. Genom att fordonen målas i en för operatören neutral färg underlättas ett byte av operatör. Operatören tilldelas en avdelad plats på fordonet som kan märkas med dekaler. Ommålningen av lok sker i samband med ordinarie tungt underhåll och vagnarna målas om vid upprustning.

Resultat och måluppfyllelse

Nedanstående redogörelse visar resultat och måluppfyllelse år 2006 för verksamhetsgrenen *Förvaltning av järnvägsfordon som används i statligt upphandlad trafik*.

	Mkr
Intäkter	102,2
Rörelsekostnader inklusive administration	-73,1
Resultat före finansnetto	29,1
Finansnetto	-12,8
Resultat efter finansnetto	16,3

Verksamhetsgrenen skall enligt regleringsbrevet för år 2006 över en konjunkturcykel visa en räntabilitet på sysselsatt kapital som minst motsvarar räntan på femåriga statsobligationer plus en procentenhet.

Avkastningen på i fordonen bundet kapital under året har varit 12,5 % (12,7 %). Genomsnittligt för åren 2004-2006 (2004-2005) har avkastningen uppgått till 11,4 % (10,8 %). Under åren 2004-2006 var den genomsnittliga räntan på femåriga statsobligationer 3,4%. Det pågående upprustningsprogrammet beräknas innebära att avkastningen inom verksamhetsgrenen blir lägre under åren 2007 och 2008.

Under året har i genomsnitt 103 av de i genomsnitt 114 fordonen varit uthyrda. På grund av revision och upprustning har tillgången till vagnar för uthyrning varit lägre än tidigare.

Avveckling av verksamhet

Vid ingången av år 2006 innehöll verksamhetsgrenen Avveckling av verksamhet följande områden:

- Personal
- Fordran på AB Storstockholms Lokaltrafik
- Miljöansvarsfrågor
- Arkiv
- Övriga åtaganden

Personal

Före bolagiseringen skapade Statens järnvägar ett flertal pensionslösningar. Utgångspunkten i dessa lösningar var att den anställdes under några år erbjöds full tjänstledighet med partiell lön, samtidigt som den anställda accepterade att avgå vid nedre pensionsgränsen, i allmänhet vid 60 års ålder. Vid ingången av år 2006 hade samtliga dessa avgått med pension.

Ett flertal anställda hade vid bolagiseringen en för arbetsgivaren ej uppsägningsbar bottenjänst, konstitutorianställning. Den utövade tjänsten överfördes för flera av dessa anställda till något av bolagen, medan den vilande bottenjinsten låg kvar i Statens järnvägar. Vid ingången av år 2006 fanns 49 anställda med en sådan bottenjinst, vilka under året minskade till 38. Statens järnvägar bär inga personalkostnader för dessa anställda. Det är inte troligt att de anställda med en vilande bottenjinst kommer att återgå i aktivt arbete vid Statens järnvägar.

Under år 2006 har antalet anställda minskat från 56 till 44 personer.

Kategori	Jan 2007	Jan 2006
Konstitutorianställda	38	49
Uppsagda inom Trygghetsavtalet eller uthyrda	1	2
Administration	5	5
Summa	44	56

För den övertaliga personalen har samtliga utgifter under året, 5,3 Mkr (18,9 Mkr), avlyfts mot reserverade medel. Nödvändiga återstående reserver har beräknats till 3,7 Mkr (11,3 Mkr) för att täcka framtida betalningar med nu kända förutsättningar.

Fordran mot AB Storstockholms Lokaltrafik

Staten har en fordran på AB Storstockholms Lokaltrafik (SL) avseende kapitalkostnadsersättning för Statens järnvägars tidigare investeringar för SL. SL skall årligen betala av denna skuld till och med år 2010. Denna fordran motsvarades tidigare av en lika stor skuld till SJ AB. Detta ändrades genom riksdagens beslut om Åtgärder för att stärka den finansiella ställningen i SJ AB. Beslutet verkställdes den 15 januari 2004 och innebar bl.a. att nämnda skuld löstes gentemot SJ AB. Denna förtidslösen finansierades genom att lån upptogs i Riksgäldskontoret. SL har till och med år 2006 fullgjort alla förpliktelser avseende avtalet.

Miljöansvarsfrågor

I bolagiseringsavtalet mellan staten och de nybildade bolagen fastställdes att staten bär allt ansvar för miljöförroeningar, efterbehandlings- och återställningskostnader etc. hänförliga till verksamhet bedrivna före 1 januari 2001. I den mån skada uppkommit eller aktiverats genom respektive bolags åtgärd efter denna tidpunkt, såsom exploatering eller ändrad användning av berört objekt, skall statens ansvar reduceras i proportion till det bidrag som lämnats av vidtagna åtgärder.

Under år 2006 har Statens järnvägar, efter regeringens bemyndigande, belastat anslag med 0,5 Mkr (0,3 Mkr) för att täcka kostnader avseende miljösanering.

Arkiv

Riksarkivet övertog under år 2001 Statens järnvägars centralarkiv avseende perioden 1854-2000.

De centralt upprättade handlingarna finns i Riksarkivets depå i Arninge, Täby och övriga handlingar ordnas och förtecknas vid Landsarkivet i Göteborg. Dessa handlingar kommer sedan att överlämnas till berörda landsarkiv.

Bolagen som bildades ur Statens järnvägar förvarar i mindre utsträckning allmänna handlingar som lån från Riksarkivet i enlighet med gällande förordning. Det gäller handlingar som behövs i verksamheten och som kommer att återlämnas till Riksarkivet vid inaktualitet.

Räkenskaps- och personalhandlingar, som tidigare hade överlämnats till SJ centralarkiv, d.v.s. gallringsbara handlingar, är förvarade hos ett externt företag. Huvuddelen av gallringsbara handlingar förvaras dock, tills de gallras och destrueras, hos de bolag som bildades ur Statens järnvägar.

I januari 2005 vattenskadades delar av de gallringsbara handlingarna som förvaras hos ett externt företag. De skadade handlingarna har frysts ner. Beslut har tagits om att låta handlingarna ligga frysta i väntan på gallring, normalt efter 10 år. Det yngsta materialet skall gallras i början av år 2011. Om behov uppstår att ta fram frysta handlingar får nyttan vägas mot kostnaden av att tina och återställa dem.

Övriga åtaganden uppkomna före år 2001

Sedan år 1999 innehar Statens järnvägar en försäkring hos Skandia Liv där Skandia övertagit betalningsansvaret för arbets- och yrkesskadeersättningar samt ett antal förtida pensionsavgångar. Sedan år 1999 har försäkringen kompletterats med ytterligare pensionslösningar i anslutning till bolagiseringen.

Försäkringen i Skandia garanterar betalningen för de förmåner som specificerades vid avtalstillfället. Statens järnvägar har dock kvar ansvaret för värdesäkringar av förmånerna. Vidare kan förmånerna ändras, eller nya förmåner uppstå för de personer som förtecknats i försäkringsavtalet. Inom försäkringen har Statens järnvägar rätt till en överskottsfond som enkelt uttryckt består av överskottet i Skandias kapitalförvaltning av försäkringskapitalet utöver den i försäkringen garanterade avkastningen. Överskottsfonden kan användas till att betala värdesäkringar av befintliga försäkringar och till att försäkra nya förmåner.

Försäkringsförmånerna beskattas inom två skatteklasser, tjänst och kapital. Överskottsfonden kan endast användas inom respektive skatteklass.

Nuvärdet av överskottsfonden har på bokslutsdagen ett maximalt beräknat värde om 133 Mkr (128 Mkr). Begränsningen till följd av indelning i skatteklasser har medfört att ett värde om 97 Mkr (105 Mkr) har tagits upp i bokslutet. Värdet av överskottsfonden är mycket känsligt för ändrade förutsättningar som t.ex. förändrade antaganden om räntenivå.

Vid bokslutstillfället har Statens järnvägar analyserat det framtida behovet av reserver för att med dagens kända förutsättningar möta behoven av värdesäkringar inom skandiaförsäkringen samt de ytterligare förmåner som idag är oförsäkrade. Beräkningarna innehåller en stor osäkerhet, då utbetalningarna på försäkringen beräknas fortgå under ca 30 år från bokslutsdagen. Tyngdpunkten för betalningarna ligger dock på de första 10 åren. I årets bokslut är reserven för värdesäkringar beräknad till 74,7 Mkr (83,0 Mkr) och reserven för oförsäkrade förmåner till 35,0 Mkr (28,0 Mkr).

Resultat och måloppfyllelse

Nedanstående redogörelse visar resultat år 2006 för verksamhetsgrenen *Avveckling av verksamhet*.

	Mkr
Intäkter	0,5
Rörelsekostnader inklusive administration	-1,4
Justering av reserver	-12,6
Resultat före finansnetto	-13,5
Finansnetto	11,1
Resultat efter finansnetto	-2,4

Regeringen har inte uppställt några ekonomiska mål för verksamhetsgrenen. Arbetet skall inriktas på att administrera befintliga åtaganden samt att avveckla dessa.

Rörelsekostnaderna inom verksamhetsgrenen uppgår brutto till 6,7 Mkr (20,3 Mkr). 5,3 Mkr (18,9 Mkr) av dessa är lyfta mot reserv för avveckling av övertalig personal.

Omvärdering av balansposter ger sammantaget ett negativt resultat om 12,6 Mkr (positivt resultat om 27,1 Mkr). Detta förklarar främst av:

- Förändring av värdet på överskottsfond hos Skandia Liv -2,6 Mkr (+48 Mkr)
- Tillkommande reservering av oförsäkrade förmåner i skandiaförsäkringen -11,8 Mkr (-24,4 Mkr)
- Minskad reserv för värdesäkring av förmåner hos Skandia Liv +0,2 Mkr (+3,0 Mkr)
- Minskad reserv för övertalighet +2,1 Mkr (-4,5 Mkr).

Vidare har mindre justeringar gjorts av övriga reserver.

Verksamhetsgrenen uppvisar ett positivt finansnetto om 11,1 Mkr (6,1 Mkr), vilket främst förklaras av att verksamhetsgrenen fungerar som internbank samt att ränteintäkterna på överskottslikviditeten inom Statens järnvägar redovisas inom denna verksamhetsgren.

Sammantaget redovisas därmed ett resultat inom verksamhetsgrenen på -2,4 Mkr (32,3 Mkr) för år 2006.

Förvaltning av leasing- och leaseholdåtaganden

Verksamheten består i att förvalta egendom under leasing- och leaseholdkontrakt avseende rullande materiel och färjor som Statens järnvägar i sin tur leasar vidare till ett externt rederi och bolag som bildades ur Statens järnvägar.

Järnvägsfordon

Åtagandena per 1 januari 2007 avser 43 snabbtåg, 425 personvagnar, 23 motorvagnar, 345 ellok, 89 diesellok och cirka 6000 godsvagnar, vilket sammantaget är en mycket stor del av respektive bolags fordonsflotta. Av de 106 (116) fordonen som förvaltas i egen regi ingår 96 (96) i någon leasingtransaktion.

För de leasingfinansierade fordonen, exklusive de 96 fordonen i egen förvaltning, finns underuthyrningsavtal med SJ AB och Green Cargo AB, vilket innebär att löpande kostnader för leasingavtalen debiteras bolagen. För fordon finansierade med så kallad leasehold debiteras SJ AB och Green Cargo AB Statens järnvägars kapitalkostnader enligt avtal.

I januari förföll två amerikanska leasingtransaktioner. Den ena transaktionen omfattade sju X2000-tågsätt samt 200 godsvagnar och den andra omfattade sex ellok samt 100 godsvagnar. I samband med lösen utnyttjade Green Cargo AB sin köpoption för godsvagnarna och äganderätten till dessa fördes över till bolaget. Äganderätten till X2000-tågsätten har återgått till Statens järnvägar och tågen har lämnats som pant för ett lån som förfaller i juni 2007. Tågen disponeras av SJ AB genom underuthyrningsavtal fram till låneförfallet i juni 2007, då SJ AB kan utnyttja en köpoption och förvärva de sju tågsätten.

Den 27 oktober skedde en omstrukturering av två amerikanska leaseholdtransaktioner där den amerikanske leasegivaren överlät sitt engagemang i transaktionerna till Statens järnvägar. Köpeskillingen finansierades genom upplåning hos Riksgäldskontoret på drygt 600 Mkr. Statens järnvägar har inte längre en skyldighet att erlägga leasingavgifter till den tidigare leasegivaren, varför leasingkulden har reducerats med ett belopp motsvarande nyupplåningen hos Riksgäldskontoret. Sedan tidigare var leasingkulden betalningssäkrad genom placeringar i obligationer och

kassaflödet från dessa obligationer i kombination med valutasäkring täcker lånebetalningarna till Riksgäldskontoret. Transaktionerna minskar de ekonomiska riskerna förenade med att fordonsflottan skall hållas i skick fram till leasetidens slut samt medförde ett ekonomiskt överskott som redovisas bland finansiella poster. I övrigt kvarstår leasingtransaktionerna i oförändrat skick.

Färjor

Åtagandena avseende färjor omfattar M/S Skåne och M/S Aurora. För dessa finns charteravtal med externt rederi.

Färjan M/S Skåne förvärvades i juli 2005 från den tidigare lease-givaren, men ingår därutöver i ytterligare en leasingtransaktion. Färjan hyrs ut till en utländsk motpart för att därefter återhyras till Statens järnvägar. Likvidflödena i transaktionen är förutbetalda förutom optionen för Statens järnvägar att avsluta hyresförhållandet år 2019, som istället är säkrad genom innehav av obligationer med förfall på optionsdagen. Färjan vidareuthyrs som tidigare till externt rederi. Rederiet har en option att köpa färjan till förutbestämt pris med beaktande av de inskränkningar som följer av leaseholdtransaktionen.

Leasingtransaktionen avseende färjan M/S Aurora förfaller år 2008. Vid den tidpunkten har rederiet möjlighet att utnyttja en köpoption att förvärva färjan.

Finansiering

De totala leasingsskulderna inom verksamhetsgrenen har ett bokfört värde om 5 682 Mkr (5 691 Mkr) per den 31 december 2006. Utöver detta belopp återfinns även en operationell leasingfinansiering med ett restvärde om ca 316 Mkr (ca 408 Mkr) på balansdagen.

Den 15 januari 2004 förtidsbetalade SJ AB 2 695 Mkr i leasingavgifter och löste ett lån om 753 Mkr. Statens järnvägar hade inte möjlighet att vid den tidpunkten göra förtida betalningar på de lån som är kopplade till leasingtransaktionerna. Likviden räntesäkrades istället genom placering i Riksgäldskontoret på ett sådant sätt att kassaflödet från placeringen är matchat mot de framtida betalningarna på leasinglånen fram till respektive första möjliga återbetalningsdag. Därigenom täcks de framtida betalningarna på SJ ABs andel av de förskottsbetalade lånen av betalningar från Riksgäldskontoret.

Leasingavtalen förfaller till betalning under åren 2007-2021. Senast vid förfalldagen skall utestående lånebelopp återbetalas. Återbetalning av lånebeloppen kan även ske vid vissa refinansieringstidpunkter för respektive avtal.

Tabellen nedan visar vid vilka tidpunkter som utestående leasinglån senast måste återbetalas. Beloppen i tabellen motsvarar utestående lånebelopp vid respektive förfalltidpunkt.

År	Mkr
2007	1 950,2
2008	504,6
2009	363,0
2010	19,6
2011	1 018,9
2012	263,3
2013	1 169,4
2021	591,4
Summa	5 880,5

Statens järnvägar förvaltar en obligationsportfölj med ett bokfört värde om 4 738,6 Mkr (4 778,6 Mkr) per balansdagen. Obligationerna ger upphov till ett betalningsflöde som används till vissa betalningar i samband med leasingtransaktionerna. I huvudsak används utbetalningarna från obligationerna till att betala lease-givarna vid transaktionernas sluttidpunkt.

Staten ansvarar för de framtida betalningarna av leasing- och leaseholdåtagandena. För den finansiering som underhyrestagarna SJ AB och Green Cargo AB på detta vis erhåller via Statens järnvägar skall bolagen till Statens järnvägar betala en riskavspeglande avgift som fastställs av Riksgäldskontoret. Avgiften uppgick sammantaget till 13,8 Mkr (15,4 Mkr) för år 2006. Statens järnvägar redovisar beloppet som en avsättning samt ett banktillgodohavande i Riksgäldskontoret. Totalt uppgår avsättningen till 197,5 Mkr (183,7 Mkr) och tillgodohavandet till 183,8 Mkr (183,7 Mkr). Avgiften för året har inte förfallit till betalning per bokslutsdatumet.

Resultat och måluppfyllelse

Verksamhetsgrenen *Förvaltning av leasing- och leaseholdåtaganden* skall, för den del som är avgiftsbelagd d.v.s. järnvägsfordon, enligt regleringsbrevet för år 2006 visa nollresultat. Nedanstående redogörelse visar resultatet år 2006 fördelat på utthyrning av leasade järnvägsfordon och färjor:

Mkr	Totalt	Varav färjor	Varav järnvägsfordon
Intäkter	192,6	58,7	133,9
Rörelsekostnader inklusive administration	-167,1	-32,7	-134,4
Resultat före finansnetto	25,5	26,0	-0,5
Finansnetto	-12,5	-12,3	-0,2
Poster av engångskaraktär	31,2	-	-
Resultat efter finansnetto	44,2	13,7	-0,7

Verksamhetsgrenen gav ett totalt överskott om 44,2 Mkr (44,8 Mkr). Överskottet är hänförligt till utthyrningen av färjor och till omstrukturering av leaseholdtransaktioner.

Leasingadministrationen av järnvägsfordon gav resultatet -0,7 Mkr (-7,5 Mkr). Från år 2006 har Statens järnvägar rätt att ta ut en

ersättning i form av en offentligrättslig avgift enligt principen om full kostnadstäckning från de bolag som tillhandahåller leasingadministration av järnvägsfordon. Avgiften uppgår till totalt 3,8 Mkr för år 2006 och ingår i resultatet ovan.

Resultatsammanfattning

Sammanfattningsvis har resultatet per verksamhetsgren av Statens järnvägars verksamhet för år 2006 blivit följande:

Resultat efter finansnetto, Mkr	2006	2005
Förvaltning av järnvägsfordon som används i statligt upphandlad trafik	16,3	18,7
Avveckling av verksamhet	-2,4	32,3
Förvaltning av leasing- och leaseholdåtaganden	44,2	44,8
Resultat	58,1	95,8

Risker i verksamheten

Statens järnvägars verksamhetsgrenar är i olika grad exponerade för risker.

Förvaltning av fordon

Hyran för fordonen är garanterad av Rikstrafiken till och med år 2010 med undantag för de vagnar som genomgår upprustning. För dessa vagnar är den av Rikstrafiken garanterade hyran förlängd till juni 2013, vilket bedöms ge tillräcklig ekonomisk kompensation för att motivera investeringen i upprustningsprogrammet. När hyresgarantin går ut skall fordonen med nuvarande avskrivningsplaner inte ha några resterande kapitalvärden.

I de garanterade hyrorna ingår inte ersättning för det tunga underhållet. Operatörerna debiteras avgifter för det tunga underhållet enligt separata avtal. Det har konstaterats att dessa debiteringar inte täcker Statens järnvägars kostnader för underhållet vilket har justerats i de nya uthyrningsavtalen.

Avveckling av verksamhet

Ramavtalet för bolagiseringen innehöll följande skrivning:

"Bolagen skall ..... gentemot Staten bära det fulla ansvaret, varvid respektive Bolag ansvarar för de förhållanden som är hänförliga till resp rörelseöverlåtelse, för de tvister, eventuella skador, inklusive produktansvarsskador eller motsvarande, samt rättegångskostnader som, kan finnas eller uppstå antingen på grund av den verksamhet som före Tillträdesdagen bedrivits inom Affärsverket samt efter Tillträdesdagen skall bedrivas av Bolagen eller som kan följa av sådana fel och brister, som må vidlåda Rörelserna eller däri ingående delar.

...

Om viss tvist inte kan hänföras till visst eller vissa Bolag eller till viss eller vissa av Rörelserna skall SJ Resor (SJ AB) träda i Statens ställe...."

Den sistnämnda skyldigheten upphörde enligt ett tilläggsavtal från 23 december 2003 mellan Statens järnvägar och SJ AB enligt följande:

"Parterna är överens om att SJ ABs skyldighet att hantera sådana förhållanden och tvister som inte kan hänföras visst eller vissa Bolag ..... skall anses ha upphört med verkan från den 1 januari 2004. Oaktat detta skall Staten alljämt äga rätt att till SJ AB överföra sådana förhållanden och tvister som skäligen efter Statens avgörande bör hänföras till SJ AB."

I ramavtalet angavs särskilt vissa tillgångar, skulder och avtal som inte ingick i överlåtelsen av rörelserna till bolagen. För sådana tillgångar, skulder och avtal åvilar ansvaret staten utom i några särskilt angivna fall. Staten genom Statens järnvägar har därmed det slutliga ansvaret för vissa risker. De risker som nu återstår är följande:

Miljöansvarsfrågor

Statens järnvägar handlägger dessa ärenden för statens räkning och kan efter regeringsbeslut få ersättning för kostnader från anslag. För år 2006 utbetalades ett anslag om 0,5 Mkr (0,3 Mkr).

Den 21 december 2005 beslöt Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten i Uppsala kommun att förelägga staten att ansvara för att efterbehandlingsåtgärder genomfördes på den del av det gamla stationsområdet i Uppsala som Jernhusen AB sålt till Uppsala kommun. Kostnaden för efterbehandlingsåtgärderna beräknades uppgå till ca 21 Mkr. Statens järnvägar överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Uppsala län som i avvaktan på slutligt avgörande beslutade att föreläggandet tills vidare inte skulle gälla. Den 22 mars 2006 fattade länsstyrelsen definitivt beslut och upphävde Uppsala kommuns föreläggande.

Den 13 oktober 2006 fick Statens järnvägar ett nytt föreläggande av Uppsala kommun att genomföra efterbehandlingsåtgärder av förorenad mark på samma markområde som tidigare. Kostnaderna beräknas även denna gång till ca 21 Mkr. Statens järnvägar har överklagat även detta beslut till Länsstyrelsen i Uppsala län. Länsstyrelsen har ännu inte fattat beslut i ärendet.

Den 22 december 2006 stämde Statens järnvägar av KB Bastiljen 3 på utrednings- och saneringskostnader om 324 tusen kronor på tidigare järnvägsmark. Statens järnvägar förbereder svaromål.

Åtaganden som försäkrats i LivförsäkringsAB Skandia

Försäkringen i Skandia täcker enligt beskrivningen under verksamhetsgrenen *Avveckling av verksamhet* endast de förmåner som förtecknades vid försäkringstillfället. Värdesäkringen av dessa förmåner belastar Statens järnvägar och ett beräknat nuvärde av framtida värdesäkring har reserverats i bokslutet. Skillnader i

verkligt utfall jämfört med beräknat nuvärde ger upphov till resultat-effekter hos Statens järnvägar.

Motsvarande nuvärdesberäkning av värdet av den överskotts-fond som byggs upp när kapitalförvaltningen ger överskott har genomförts i bokslutet. Eventuella differenser i utfall ger också upphov till resultat-effekter.

Oförsäkrade pensionsersättningar

Statens järnvägar ansvarar för vissa förmåner som inte förtecknades i avtalet med Skandia. Värdet av dessa förmåner är mycket svårt att uppskatta då populationen innefattar ett stort antal personer som tidigare varit anställda inom Statens järnvägar. Analysen i bokslutet har dock givit ett maximalt belopp om 35 Mkr (28 Mkr) för dessa oförsäkrade förmåner. Detta belopp har reserverats. Statens järnvägar avser att vidare analysera detta område.

Garantiåtagande förtida pensioner Swebus AB

I samband med försäljningen av Swebus AB år 1995 tecknades en försäkring som skulle ersätta framtida kostnader för förtida pensioner i bolaget. Försäkringsbolaget ingår sedan bolagiseringen i SJ AB-koncernen. För det fall då försäkringsbolaget och SJ AB inte fullgör sina åtaganden kan Statens järnvägar få utge ersättning till Concordia Bus Nordic AB (tidigare Swebus AB). Detta åtagande redovisas som en ansvarsförbindelse och har av aktuarie beräknats till maximalt 115 Mkr.

Operationella risker

Operationell risk är risken för förlust på grund av brister i interna rutiner och system. Till grund för hanteringen av dessa risker ligger ett antal internt fastställda riktlinjer och policies, t.ex. finanspolicy och beslutsordning med attestplan.

Riksrevisionen har översiktligt granskat samtliga tre delårs-bokslut.

Ny riskanalys

En konsultbyrå har fått i uppdrag att i ett första steg identifiera och prioritera risker inom de tre verksamhetsgrenarna. Som ett andra steg kommer riskerna att kvantifieras, d.v.s. sannolikhet och konsekvens bedöms. I de fall alternativa tillvägagångssätt att hantera en risk bedöms finnas utarbetas förslag på detta. Projektet har påbörjats i februari 2007.

Resultatet av projektet skall presenteras i en rapport som underlag för styrelsens övervägande.

Förvaltning av leasing- och leaseholdåtaganden

Inom verksamhetsgrenen *Förvaltning av leasing- och leasehold-åtaganden* är den största risken motpartsrisiker på SJ AB och Green Cargo AB gällande deras förpliktelser enligt underuthyrningsavtalen. Motpartsrisk är risken att motparten i en transaktion

inte kan fullgöra sitt åtagande och därigenom orsakar den andra parten en förlust.

De underuthyrningsavtal som ingåtts mellan Statens järnvägar och SJ AB respektive Green Cargo AB är i princip så kallade back-to-back-avtal, det vill säga alla kostnader och risker i avtalen mellan Statens järnvägar och leasegivarna skall återspeglas i underuthyrningsavtalen. I vissa situationer gäller inte denna grundprincip. Underuthyrningsavtalen anger att om ett fordon förstörs så att det inte är möjligt att reparera eller att det inte är möjligt att ersätta med ett annat, skall Statens järnvägar kompenseras med marknadsvärdet på fordonet. Detta värde kan vara lägre än den kostnad Statens järnvägar drabbas av genom att bli tvunget att förtidslösa en lease. Om det skulle inträffa att ett fordon inte kan repareras eller ersättas, måste enligt leasingavtalen leasen lösas med avseende på ett sådant fordon.

De lån avseende leasingavtalen som förfaller åren 2006 - 2021, sammanlagt 5 880,5 Mkr, se avsnitt *Leasing- och leasehold-åtaganden*, avser till huvudsaklig del fordon som SJ AB enligt underuthyrningsavtalen har ansvaret för att lösa ut. Genom de av riksdagen beslutade och av regeringen genomförda åtgärderna för att stärka SJ ABs finansiella ställning reduceras motpartsrisken på SJ AB.

Motparts- och restvärdesrisk föreligger även inom färjeverksamheten. Marknadsvärdet på de två färjorna som chartras av Statens järnvägar överstiger dock värdet på finansieringen, varför dessa risker idag inte bedöms innebära något problem.

En stor finansiell exponering är kreditrisken i obligationsportföljen med ett bokfört värde om 4 738,6 Mkr. Motparter är företrädesvis stora europeiska banker med hög kreditvärdighet, varför risken för utebliven betalning idag bedöms som liten. Konsekvensen av en betalningsinställelse hos någon motpart skulle dock bli stor för Statens järnvägar med tanke på de betydande belopp som har investerats. Löptiden för obligationsportföljen är upp till år 2021 med en viktad återstående löptid om 5,7 år.

RESULTATRÄKNING

Mkr		2006	2005
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	Not 1	284,5	300,1
Intäkter av anslag	Not 2	0,5	0,3
Upplösning av reserv		-	46,2
Reavinst		10,3	-
Summa		295,3	346,7
Rörelsens kostnader			
Personalkostnader	Not 3	-4,5	-3,9
Övriga rörelsekostnader	Not 4	-156,5	-168,9
Avskrivningar och nedskrivningar	Not 5	-93,2	-63,2
Summa		-254,1	-236,0
Rörelseresultat		41,1	110,7
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	Not 6	490,6	514,4
Övriga ränteintäkter och liknande	Not 6	60,3	32,8
Räntekostnader och liknande	Not 7	-533,8	-562,0
Summa		17,0	-14,8
Resultat efter finansiella poster		58,1	95,8

Kommentarer till resultaträkningen

Nedan förklaras resultaträkningens större poster.

Rörelsens intäkter

Rörelsens intäkter består i huvudsak av hyror för de lok som klassificerats som operationell leasing och som hyrs ut till Green Cargo AB, 130,0 Mkr (125,6 Mkr), hyror för färjorna M/S Aurora och M/S Skåne, 58,7 Mkr (85,3 Mkr) samt hyror för fordon i egen förvaltning, 91,6 Mkr (89,1 Mkr). Huvuddelen av reavinsten, 7,8 Mkr, avser fordon i egen förvaltning och motsvaras av en lika stor nedskrivning. Dessa belopp avser ett byte av begagnade fordon för att få en mer ändamålsenlig sammansättning av flottan. Bytet gjordes genom fakturering av lika stort belopp från båda parter vilket i bokföringen gav upphov till en lika stor reavinst för sålda vagnar och nedskrivning av förvärvade begagnade vagnar. Återstående del av reavinsten har uppkommit vid försäljning av vagnar till en operatör.

Rörelsens kostnader

Personalkostnaderna delas upp på den egna administrationen 4,5 Mkr (3,9 Mkr) och kostnader för övertalig personal från bolagiseringen, 5,3 Mkr (18,9 Mkr). Kostnader för den övertaliga personalen avräknas mot reserv.

Som *Övriga rörelsekostnader* redovisas hyra för operationellt leasade lok, 125,6 Mkr (125,6 Mkr) och för föregående år hyra för färjan M/S Skåne, 48,6 Mkr. Under första halvåret 2005 redovisades även avsättning för framtida inlösen av färjan M/S Skåne. Drift och underhåll av fordon i egen förvaltning uppgår till 17,0 Mkr (16,3 Mkr). Kostnader för anslagsfinansierade verksamheter uppgår till 1,0 Mkr (0,3 Mkr).

År 2006 har nuvärdet av framtida förväntad förräntning av överskottsfonderna i Skandia minskats med 2,6 Mkr (ökats med 48,0 Mkr). Å andra sidan har en avsättning om ytterligare 11,8 Mkr (24,4 Mkr) gjorts för befarade kostnader för oförsäkrade förmåner. Därutöver har befintliga reserver omvärderats med en sammantagen resultatpåverkan om +1,8 Mkr (-1,6 Mkr).

Avskrivningar avser i huvudsak färjorna M/S Aurora och M/S Skåne, 32,5 Mkr (20,5 Mkr) och fordon i egen förvaltning 47,9 Mkr (42,6 Mkr). *Nedskrivning* om 7,8 Mkr, se ovan under rörelsens intäkter.

Finansnetto

Finansnettot består bland annat av några poster som ger exakt lika stora intäkter och kostnader. Detta gäller förräntning av obligationsportföljen, 311,8 Mkr (312,5 Mkr). Denna avkastning avsätts i sin helhet till en reserv och redovisas därvid som räntekostnad. Vidare betalar Statens järnvägar räntor för de leasade loken och vagnarna, 177,5 Mkr (160,7 Mkr). Dessa räntekostnader debiteras i sin helhet SJ AB och Green Cargo AB och från och med år

2004 även Riksgäldskontoret till den del som avser förtidsbetalda leasar. En del av räntekostnaderna täcks av upplösning av den reserv, som skapades när SJ AB förtidsbetalade leasingavgifterna i januari 2004. Ränteintäkter på fordran på SL uppgår till 30,7 Mkr (32,7 Mkr) och motsvaras av en lika stor räntekostnad mot Riksgäldskontoret.

Som ränteintäkter redovisas vidare ränta på fordran Green Cargo AB avseende underuthyrda lok och vagnar under leaseholdkontrakt, 3,8 Mkr (4,1 Mkr). Utdelning från aktieinnehavet i EUROFIMA uppgår till 2,5 Mkr (2,5 Mkr).

Som räntekostnader återfinns ränta som betalas för lån i egen förvaltning 25,1 Mkr (12,1 Mkr). Ränta för lån avseende färjan M/S Aurora är 9,9 Mkr (23,6 Mkr). I föregående års siffra ingår även ränteuppräknings av reserv för färjan M/S Skåne.

Omstruktureringen enligt tidigare beskrivning av två amerikanska leaseholdtransaktioner har gett ett överskott på 31,2 Mkr.

Saldot av finansiella poster blir 17,0 Mkr (-14,8 Mkr).

Resultat efter finansiella poster

Årets resultat efter finansiella poster uppgår till 58,1 Mkr (95,8 Mkr). Då ingår engångsposter i form av reavinst och reservjusteringar med en total resultat effekt om +21,1 Mkr (+70,3 Mkr).

BALANSRÄKNING

Mkr		2006	2005
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner och tekniska anläggningar		720,7	746,1
Inventarier, verktyg och installationer		0,4	0,9
Summa	Not 8	721,1	747,0
Finansiella anläggningstillgångar			
Långfristiga värdepappersinnehav	Not 9	4 754,5	4 794,5
Andra långfristiga fordringar	Not 10	3 966,8	6 358,5
Summa		8 721,3	11 152,9
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	Not 11	261,1	253,5
Övriga fordringar	Not 12	1 082,4	135,5
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Not 13	134,0	105,6
Summa		1 477,6	494,6
Kortfristiga placeringar	Not 14	–	99,4
Kassa och Bank	Not 15	1 571,3	276,8
SUMMA TILLGÅNGAR		12 491,3	12 770,7
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Fritt eget kapital		57,2	-38,5
Årets resultat		58,1	95,8
Summa	Not 16	115,3	57,2
Skulder			
Avsättningar			
Icke räntebärande avsättningar		346,7	386,4
Summa	Not 17	346,7	386,4
Långfristiga skulder			
<i>Räntebärande skulder</i>			
Skulder till kreditinstitut	Not 18, 21	8 508,9	11 449,7
Övriga långfristiga skulder	Not 19	470,0	470,0
Summa		8 978,9	11 919,7
Kortfristiga skulder			
<i>Räntebärande skulder</i>			
Skulder till kreditinstitut	Not 20, 21	2 885,8	234,3
<i>Icke räntebärande skulder</i>			
Leverantörsskulder		27,0	31,6
Övriga icke räntebärande skulder	Not 22	51,6	64,5
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 23	85,9	76,9
Summa		3 050,4	407,4
SUMMA		12 491,3	12 770,7
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Poster inom linjen			
Ställda säkerheter	Not 24	1 100,0	1 100,0

FINANSIERINGSANALYS

Mkr	2006	2005
Rörelsen		
Rörelsens resultat före avskrivningar	134,3	173,8
Finansiella intäkter och kostnader	17,0	-14,8
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet, - resultat vid försäljning av inventarier	-10,3	0,2
- resultat vid förändring av överskottsfond	2,6	-48,0
- förändring avsättningar	-39,7	-33,4
Kassaflöde före förändring i rörelsekapital och investeringar	103,9	77,8
Förändring av kortfristiga fordringar	-985,6	-17,5
Förändring av kortfristiga skulder	-8,5	-3,6
Kassaflöde före investeringar	-890,2	56,7
Investeringar		
Förändring finansiella anläggningstillgångar	2 431,7	108,9
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-66,0	-19,6
Förvärv av färja	-	-711,2
Nedskrivning förvärvad färja	-	267,5
Upplösning avsättning motsvarande nedskrivning	-	-267,5
Försäljning av inventarier	8,9	0,1
Nettoinvesteringar i rörelsen	2 374,6	-621,8
Kassaflöde efter investeringar	1 484,4	-565,1
Finansiering		
Förändring av räntebärande lån	-289,3	-17,9
Likviditetsförändring	1 195,1	-583,0
Likvida medel vid årets början	376,2	959,2
Likvida medel vid årets slut	1 571,3	376,2
Förändring i likvida medel	1 195,1	-583,0

Kommentarer till balansräkning och finansieringsanalys

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar består dels av färjorna M/S Aurora samt M/S Skåne, dels av fordon i egen förvaltning med tillhörande komponenter. M/S Skåne anskaffades under föregående år i samband med lösen av leasingtransaktionen. Bokfört värde på färjorna uppgår till 493,2 Mkr (525,6 Mkr) och på fordon i egen förvaltning med tillhörande komponenter till 227,6 Mkr (220,5 Mkr).

Finansiella anläggningstillgångar består av obligationer, som skall delfinansiera lösen av leasingkontrakten när de förfaller, 4 738,6 Mkr (4 778,6 Mkr). Vidare finns fordringar på SJ AB, Green Cargo AB och Riksgäldskontoret avseende de underuthyrningsavtal som finns för Statens järnvägars uthyrning av leasade lok och vagnar, 3 228,4 Mkr (5 194,8 Mkr). Dessutom ingår fordringar på SL avseende långfristig del av den historiska kapitalkostnadsersättningen, 738,3 Mkr (980,0 Mkr). Den riskavspeglande avgift som betalats till Riksgäldskontoret redovisades föregående år som finansiell tillgång 183,7 Mkr, fr.o.m år 2006 redovisas den som banktillgodohavande. Se även avsnittet om avsättningar nedan.

Årets förändring förklaras av:

- upplupen ränta på obligationerna	311,8 Mkr
- inlösta obligationer	-351,8 Mkr
- amortering av fordran på SL	-241,7 Mkr
- amortering av fordran på Green Cargo AB	-46,1 Mkr
- flytt till kortfristig fordran	-1 533,4 Mkr
- flytt till kortfristiga placeringar/likvida medel	-570,4 Mkr

Omsättningstillgångar

Kundfordringarna Mkr 261,1 (253,5 Mkr) består främst av kortfristig del av fordran på SL 236,0 Mkr (234,3 Mkr).

I gruppen *Övriga fordringar* 1 082,4 Mkr (135,5 Mkr) ingår nuvärdet av överskottsfonden i Skandia 97,0 Mkr (105,0 Mkr). Kortfristig del av ovan nämnda fordringar på SJ AB, Green Cargo AB och Riksgäldskontoret uppgår till 955,6 Mkr.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter består främst av upplupna ränteutgifter på leasingfordringarna för järnvägsfordon och färjor.

Eget kapital

Statens järnvägar har ett Eget kapital om 115,3 Mkr (57,2 Mkr).

Avsättningar

Avsättningarna avser främst reserv som byggs upp vid debitering av riskavspeglande avgift för utestående leasingfinansiering, 197,5 Mkr (183,7 Mkr).

Dessutom finns reserver för Statens järnvägars åtaganden före år 2001, 11,1 Mkr (14,1 Mkr). Bland avsättningarna återfinns också reserven för värdesäkring av förmåner i försäkringarna hos Skandia Liv 74,7 Mkr (83,0 Mkr), samt avsättning för oförsäkrade förmåner, 35,0 Mkr (28,0 Mkr).

Räntesäkring av de förtidsbetalda leasingkulden hos Riksgäldskontoret i januari 2004 medförde en marknadsvärdering och uppskrivning av lånebeloppen. Övervärdet är placerat hos Riksgäldskontoret och motsvaras av en lika stor avsättning om 17,8 Mkr (59,4 Mkr).

Långfristiga skulder

De långfristiga skulderna till kreditinstitut uppgår till totalt 8 508,9 Mkr (11 449,7 Mkr). Årets förändring förklaras av:

- skulduppräknings motsvarande den upplupna räntan på obligationerna	311,8 Mkr
- skuldminskning motsvarande värdet på inlösta obligationer	-351,8 Mkr
- amortering av leasingkund	-9,3 Mkr
- amortering av skuld till RGK avseende SL	-241,7 Mkr
- flytt till kortfristig skuld	-2 649,9 Mkr

Kortfristiga skulder

De kortfristiga skulderna har ökat främst beroende på omflyttning från långfristiga skulder.

Kassaflöde från den löpande verksamheten

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgår till 103,9 Mkr (77,8 Mkr) och består främst av rörelseresultatet från uthyrning av fordon i egen förvaltning samt det redovisade finansnettot. Årets redovisade resultat innehåller förändringar i avsättningar men dessa poster har inte påverkat kassaflödet och återförs därför i kassaflödesanalysen.

Investeringsverksamheten

Investeringarna i materiella anläggningstillgångar avser främst investeringar i fordonen i egen förvaltning. Förändringen av finansiella anläggningstillgångar förklaras under stycket *Anläggnings-tillgångar* ovan.

Finansieringsverksamheten

Det negativa kassaflödet från finansieringsverksamheten utgörs av amorteringar på -289,3 Mkr (-17,9 Mkr).

Likvida medel

Likvida medel har under året ökat med 1 195,1 till 1 571,3 Mkr (376,2 Mkr).

REDOVISNINGSPRINCIPER

Förordning om myndigheters bokföring (2000:606) och Förordning om årsredovisning och budgetunderlag (2000:605) har beaktats vid upprättandet av årsredovisningen.

Värderingsprincip

Obligationsportföljen och leasingkulden värderas enligt beskrivning i principavsnittet under *Finansiell leasing och leasehold* nedan. Övriga tillgångar och skulder är redovisade till historiska anskaffningsvärden, i tillämpliga fall med avdrag för avskrivningar. Detta gäller dock inte överskottsfonden i Skandia och värdesäkring av framtida pensionsåtaganden, där framtida överskott/åtagande värderas per balansdagen och nuvärdesberäknas. Även övriga avsättningar värderas individuellt vid årsskiftena.

Klassificering

Anläggningstillgångar och långfristiga skulder består i allt väsentligt av belopp som förväntas återvinnas eller betalas efter mer än tolv månader räknat från balansdagen. Omsättningstillgångar och kortfristiga skulder består i allt väsentligt av belopp som förväntas återvinnas eller betalas inom tolv månader räknat från balansdagen.

Inventarier med ett anskaffningsvärde understigande 10 000 kronor kostnadsförs.

Avskrivningar

Avskrivningarna baseras på anskaffningskostnaden och i tillämpliga fall på tidigare gjorda uppskrivningar. Inventarier skrivs årligen av med 33 %. Rullande materiel och därtill hörande komponenter skrivs av till och med år 2010 respektive 2013 beroende på när nuvarande uthyrningsavtal löper ut. Avskrivningarna på färjorna är beräknade så att deras restvärde skall motsvara de avtalade framtida belopp till vilka de kan avyttras.

Utländska valutor

Valutakursdifferenser på placeringar i utländsk valuta redovisas som finansiella intäkter respektive kostnader.

Finansiell leasing och leasehold

Bakgrund

Under 1990-talet ingick Statens järnvägar avtal med svenska och utländska motparter om försäljning av rullande materiel och fartyg. Utrustningen hyrdes tillbaka till Statens järnvägar genom

leasingkontrakt av finansiell natur. Grundfinansieringen tillhandahålls av Eurofima eller annan bank till förmånliga räntevillkor.

Efter bolagiseringen av verksamheter i Statens järnvägar kvarlåg leasingkulden i Statens järnvägar, som slutit underuthyrningsavtal med SJ AB och Green Cargo AB. Statens järnvägars leasingkulda motsvarades av en lika stor finansiell fordran på dessa bolag. Genom åtgärderna för att stärka den finansiella ställningen i SJ AB har en stor del av de finansiella fordringarna på SJ AB ersatts med fordringar på Riksgäldskontoret.

För de två färjorna finns hyresavtal med externt rederi.

Principer

Likviden från underuthyrningen av fordon och de till leasingbetalningarna hörande swapavtalen speglar alla kassaflöden Statens järnvägar har gentemot leasegivare och finansörer. Detta arrangemang eliminerar Statens järnvägars ränte- och valutarisk i leasingavtalen.

När en lease förfaller skall Statens järnvägar betala ett i leasingavtalet fastställt belopp för att återfå äganderätten till utrustningen. Den del av lösenbeloppet som inte är finansierat av underhyres-tagarna (Riksgäldskontoret för förtidslösta leasar) är finansierat genom placeringar i obligationer. Obligationerna redovisas som en tillgång och räknas årligen upp med upplupen ränta.

Den totala leasingkulden indelas i räntebärande låneskuld mot långivarna samt en skuldavsättning som till belopp motsvarar bokfört värde av obligationsportföljen minskad med "Övrig skuld till Riksgäldskontoret". Skuldavsättningen och nyss nämnda skuld räknas upp med ett belopp som motsvarar tillväxten i obligationsportföljen. Uppräkningen av tillgång och skuld redovisas som ränteintäkt respektive räntekostnad.

Sedan år 1996 har leasingportföljen kompletterats med ett antal leaseholdtransaktioner. En leasehold är en nyttjanderättstransaktion där Statens järnvägar överlåter nyttjanderätten till sin utrustning till en trust, bildad av en utländsk investerare. Denne hyr därefter tillbaka fordonen till Statens järnvägar. Betalningsåtagandena för nyttjanderättsavtalen har helt finansierats med obligationer, vilka i redovisningen motsvaras av en lika stor skuldavsättning. Uppräkning av tillgång och skuld sker på motsvarande sätt som för leasingavtalen.

Leasingavtalen löper med varierande tidsperioder upp till 20 år. Avsikten när avtalen ingicks var att behålla leasen under hela löptiden eftersom kostnaderna för en förtida lösen skulle uppgå till väsentliga belopp. Leasingavtalen begränsar Statens järnvägars

handlingsfrihet rörande utrustningen under löptiden. Statens järnvägar har dock möjlighet att underuthyra utrustningen till annan. I leasingavtalen finns också möjlighet att substituera utrustning i leasen mot annan likvärdig utrustning för att undvika förtida inlösen vid exempelvis totalskada på ett leasat fordon.

Operationell leasing

Statens järnvägar har även använt sig av operationell leasing. Värdet av dessa tillgångar och motsvarande skulder finns inte i Statens järnvägars balansräkning. Hyresbetalningarna under året ingår i rörelsens kostnader.

År 1996 såldes 75 RC-lok till en utländsk investerare för att därefter återhyras. Avtalet löper till december månad år 2007. Dessa lok återuthyrs av Statens järnvägar till Green Cargo AB till samma hyra som betalas till leasegivaren.

Likvida medel

Likvida medel utgörs av kassa och bank samt kortfristiga placeringar.

Avsättningar

En avsättning är en skuld som är oviss med avseende på belopp eller förfallotidpunkt.

En avsättning redovisas i balansräkningen när det finns en legal eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden.

Pensioner

Pensionsavtalet PA03 gäller från och med 2003 för statligt anställda födda 1943 eller senare. För anställda födda 1942 eller tidigare gäller PA91. I PA03 ingår ålderspension, efterlevandepension och sjukpension.

För de nuvarande anställda betalas premier till Statens Pensionsverk (SPV) för både avgiftsbestämda och förmånsbestämda pensionsdelar.

Pensionsskuld för tidigare anställda är beräknad av SPV. Den avser framförallt förtida pensioner från tiden innan Statens järnvägar började betala premier och är till största delen försäkrad i Skan-

dia. Till den del som åtagandet inte är försäkrat finns avsättning i egna böcker.

Ansvarsförbindelser

En ansvarsförbindelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av att en eller flera osäkra framtida händelser inträffar eller uteblir. Det kan också finnas ett åtagande som härrör från inträffade händelser men som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

Avrundning

Tabeller och beräkningar summerar inte alltid eftersom de siffror som redovisas kan vara avrundade. I texter och tabeller redovisas siffror mellan 0 och 0,49 med 0. Ett streck anger att värde saknas.

NOTER

	2006	2005		
Mkr				
Not 1 Nettoomsättning				
Uthyrning av lok och färjor, leasing	192,6	210,8		
Uthyrning av fordon i egen förvaltning	91,6	89,1		
Övrigt	0,3	0,2		
Summa	284,5	300,1		
Not 2 Intäkter av anslag				
Miljöskulder	0,5	0,3		
Summa	0,5	0,3		
Not 3 Personalkostnader			Härav lön	Härav lön
Utgifter avseende personal	-9,8	-22,8	2006	2005
Upplösning av avsättning för ovanstående	5,3	18,9	-3,3	-5,4
Summa	-4,5	-3,9	0,3	2,7
			-3,0	-2,7
Medeltal årsanställda				
män	48	57		
kvinnor	7	8		
Summa	55	65		
Till affärsverkets generaldirektör har utbetalats 0,9 (0,8) Mkr i lön. Generaldirektören har ett tidsbegränsat förordnande t.o.m 2008-02-29 enligt reglerna för statliga chefer. För tjänsten gäller pensionsrätt enligt det statliga pensionsavtalet PA 03. Styrelsearvodet är 30 000 kronor per år till ledamöter (utom generaldirektören) och 50 000 kronor till ordföranden. Pensionskulden per 2006-12-31 uppgår till 152,5 (161,3) Mkr och är försäkrad i Livförsäkrings AB Skandia. Styrelseuppdrag i andra statliga myndigheter och aktiebolag framgår av sista sidan i årsredovisningen.				
Not 4 Övriga rörelsekostnader				
Hyra och avsättning för lok och färjor	-125,6	-174,2		
Drift och underhåll av fordon i egen förvaltning	-17,0	-16,3		
Övrigt	-0,3	0,0		
Verksamheter som delvis finansierats med anslag:				
Miljöskulder	-1,0	-0,4		
Poster av engångskaraktär				
Nuvärde av avkastning på överskottsfond i Skandia	-2,6	48,0		
Nuvärde av framtida värdesäkring av pensioner	0,2	3,0		
Avsättning för ej försäkrade pensionsförmåner	-11,8	-24,4		
Avsättning för anskaffning av nollkupongobligation	-	-3,0		
Övrig justering av reserver	1,6	-1,6		
Summa	-156,5	-168,9		
Not 5 Av- och nedskrivningar				
Fordon i egen förvaltning	-60,3	-42,6		
Färjor	-32,4	-20,5		
Inventarier	-0,5	-0,1		
Summa	-93,2	-63,2		

	2006	varav RGK	2005	varav RGK
Not 6 Ränteintäkter och liknande				
Långfristiga värdepappersinnehav	311,8	-	312,5	-
Leasingtillgångar, lok o vagnar	135,3	57,5	120,4	53,4
Leasingtillgångar, upplösning av reserv	41,6	41,6	39,4	39,4
SL-fordran	30,7	-	32,7	-
Andra långfristiga fordringar	3,8	-	6,7	-
Riskavspeglande avgift från SJ AB och Green Cargo AB	-	-	15,4	-
Utdelning aktier i Eurofima	2,5	-	2,5	-
Placering av likvida medel	25,2	15,5	17,4	14,2
Valutakursdifferenser	0,0	-	0,2	-
Summa	550,9	114,6	547,2	107,0
Not 7 Räntekostnader och liknande				
Skulduppräknig leasing	-311,8	-4,0	-312,5	-
Leasingskulder, lok o vagnar	-178,0	-	-160,7	-
Skuld till SJ AB	-9,2	-	-5,0	-
Skulduppräknig hyrd färja	-	-	-8,7	-
Leasingskulder, färja	-9,9	-	-14,9	-
Riskavspeglande avgift till Riksgäldskontoret	-	-	-15,4	-
Lån i Riksgäldskontoret	-30,7	-30,7	-32,7	-32,7
Andra långfristiga skulder	-25,4	-	-12,1	-
Leaseholdlösen	31,2	-	-	-
Summa	-533,8	-34,7	-562,0	-32,7

Not 8 Materiella anläggningstillgångar	Järnvägsfordon	Komponenter	Färjor	Inventarier	Totalt
Ingående anskaffningsvärde	290,7	15,8	1 072,9	1,7	1 381,1
Årets anskaffningar	55,6	10,3	-	0,1	66,0
Försäljningar/Utrangeringar	-4,5	-	-	-	-4,5
Utgående anskaffningsvärde	341,8	26,1	1 072,9	1,8	1 442,6
Ingående ackumulerade av- o nedskrivningar	-82,8	-3,2	-547,3	-0,9	-634,2
Årets avskrivningar	-44,8	-3,1	-32,5	-0,5	-80,9
Årets nedskrivningar	-7,8	-	-	-	-7,8
Försäljningar/Utrangeringar	1,4	-	-	-	1,4
Utgående ackumulerade avskrivningar	-134,0	-6,3	-579,8	-1,4	-721,5
Utgående planenligt restvärde	207,8	19,8	493,1	0,4	721,1

	2006	2005
Not 9 Långfristiga värdepappersinnehav		
Obligationer	4 738,6	4 778,6
Aktier i Eurofima	15,9	15,9
Summa	4 754,5	4 794,5

Obligationerna innehas för betalningar vid leasingavtalens förfall.

Not 10 Andra långfristiga fordringar	2006	2005
Leasing- och leaseholdavtal, SJ AB och Green Cargo AB	2 338,8	2 694,0
Leasing- och leaseholdavtal, Riksgäldskontoret	889,6	2 500,8
Kapitalkostnadsersättning SL	738,3	980,0
Deposition i Riksgäldskontoret av riskavsättning	-	183,7
Summa	3 966,7	6 358,5

Not 11 Kundfordringar	2006	2005
SL-fordran, kort del	236,0	234,3
SJ AB och Green Cargo AB riskavspeglande avgift för leasinglån	13,8	15,4
Övriga	11,3	3,8
Summa	261,1	253,5

Not 12 Övriga fordringar	2006	2005
Nuvärde av förräntning av överskottsfond i Skandia	97,0	105,0
Kortfristig fordran Riksgäldskontoret	646,6	-
Kortfristig fordran SJ AB/Green Cargo AB	309,0	-
Fordran mervärdeskatt	28,7	27,0
Övrigt	1,1	3,5
Summa	1 082,4	135,5

	2006	2005			
Not 13 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter					
Upplupna ränteintäkter leasingfordringar	93,7	68,0			
Upplupna hyresintäkter färjor	26,9	24,9			
Upplupen ränteintäkt på SL-fordran	8,6	10,3			
Övrigt	4,8	2,4			
Summa	134,0	105,6			
Not 14 Kortfristiga placeringar					
Företagscertifikat	-	99,4			
Summa	-	99,4			
Not 15 Kassa och bank					
Placering i Riksgäldskontoret	1 332,5	200,8			
Likviditetsöverskott på konto i Nordea	238,8	76,0			
Summa	1 571,3	276,8			
Not 16 Eget kapital					
Ingående eget kapital	57,2	-38,6			
Årets resultat	58,1	95,8			
Utgående eget kapital	115,3	57,2			
Not 17 Avsättningar					
Affärsverkets åtaganden före 2001	11,1	14,1			
Oförsäkrade förmåner	35,0	28,0			
Övertalighet mm	3,7	11,3	-2,3		
Värdesäkring av framtida pensionsåtaganden	74,7	83,0	2,3		
Riskreserv för leasing	197,5	183,7			
Reserv för framtida lösen av leasinglån	17,8	59,4			
Reserv för inköp av obligation	6,9	6,9			
Summa	346,7	386,4			
			Omb.	Förbrukat	Avsatt
				-3,5	0,5
				-4,8	11,8
				-3,2	-2,1
				-10,4	-0,2
				-	13,8
				-41,6	-
				-	-
				-63,5	23,8
Not 18 Långfristiga skulder till kreditinstitut					
Leasingskuld lok och vagnar	2 628,5	4 187,6			
Lån för färjan M/S Aurora	403,5	403,5			
Obligationsreserver	4 076,1	4 778,6			
Övrig skuld till Riksgäldskontoret	662,5	-			
Övrig skuld till Eurofima	-	1 100,0			
Skuld till Riksgäldskontoret avseende SL	738,3	980,0			
Summa	8 508,9	11 449,7			
Not 19 Övriga långfristiga skulder					
Skuld till SJ AB	470,0	470,0			
Summa	470,0	470,0			
Not 20 Övriga räntebärande skulder					
Skuld till Riksgäldskontoret avseende SL, kort del	236,0	234,3			
Övrig skuld till Eurofima	1 100,0	-			
Kortfristig del av leasing- och leaseholdskulder	1 549,8	-			
Summa	2 885,8	234,3			
Not 21 Lån i Riksgäldskontoret					
Ingående balans	1 214,3	1 443,0			
Nyupptagna lån	658,5	-			
Ränta	4,0	-			
Amortering	-240,0	-228,7			
Summa	1 636,8	1 214,3			

Beviljad låneram i Riksgäldskontoret uppgår till 2 700 Mkr inom en total låneram om 12 000 Mkr.

	2006	2005
Not 22 Övriga icke räntebärande skulder		
Mervärdeskatt	48,5	47,0
Övriga	3,1	17,5
Summa	51,6	64,5
Not 23 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
Upplupen leasingkostnad och avsättning färja	0,8	3,6
Upplupna räntekostnader	77,1	65,9
Personalrelaterade kostnader	0,3	0,5
Övrigt	7,7	6,9
Summa	85,9	76,9
Not 24 Ställda säkerheter		
Lok och vagnar med äganderättförbehåll (redovisas i balansräkningen som finansiell fordran)	1 100,0	1 100,0

Not 25 Ansvarsförbindelser

- Garantiförpliktelse att med maximalt CHF 52 milj täcka låneförpliktelse som kredittagare i EUROFIMA inte fullgör. Garantin träder i kraft först efter det att resp. garanterande stat inte täckt beloppet och när en garantireserv om CHF 394 milj är förbrukad.
- Garantiåtagande avseende försäkring för eventuella förtida pensioner till personal vid f. d. Swebus. En försäkringsteknisk beräkning på högsta möjliga kostnad visar 115 Mkr.
- Åtagande enligt leasingavtal att förvara ej uthyrda fordon i egen förvaltning till respektive avtals utgång.

Not 26 Framtida hyresåtaganden/hyresintäkter

	Åtaganden	Intäkter
Hyresperiod	125,6	125,6
Summa	125,6	125,6

Nuvärdet av hyresintäkterna kan ses som värdet av dessa tillgångar

Not 27 Anslagsredovisning

Under år 2006 har Statens järnvägar efter beslut av regeringen beviljats ett anslag om 0,5 Mkr (0,3 Mkr) för kostnader i samband med administration av miljöärenden.

RÖRELSEGRENAR OCH FLERÅRSÖVERSIKT

Statens järnvägars rörelsegrenar är av mycket skiftande karaktär. För respektive rörelsegren och för Statens järnvägar totalt redovisas därför endast de nyckeltal som ger en meningsfull bild av verksamhetens utveckling.

Förvaltning av järnvägsfordon

År	Omsättning	Uthyrningsgrad	Investeringar	Sysselsatt kapital	Resultat före finansiella poster	Resultat efter finansiella Poster ¹⁾	Avkastning på sysselsatt kapital
2004	87,0	89%	271,8	245,3	22,9	9,8	9,0%
2005	89,1	94%	15,5	243,9	29,7	18,7	12,7%
2006	102,2	90%	54,6	241,1	29,1	16,3	12,5%

Avveckling av verksamhet

År	Omsättning	Resultat före finansiella poster	Resultat efter finansiella Poster ¹⁾
2004	4,1	0,8	11,7
2005	0,5	26,2	32,3
2006	0,5	-13,5	-2,4

Förvaltning av leasing- och leaseholdåtaganden

År	Omsättning	Resultat före finansiella poster	Resultat efter finansiella poster	Färjor	Engångsposter	Totalt
			Järnvägsfordon			
2004	235,4	-3,6	-5,7	-10,2	—	-15,9
2005	257,1	54,8	-7,5	52,3	—	44,8
2006	192,6	25,5	-0,7	13,7	31,2	44,2

Statens järnvägar totalt

År	Antal anställda verk- samma vid verket	Antalet anställda ej verksamma	Resultat före finansiella poster	Resultat efter finansiella poster	Eget kapital
2001	8	289	-0,8	-16,4	-19,5
2002	7	165	14,1	20,5	1,0
2003	4	105	-32,5	-50,2	-49,2
2004	3	69	28,3	10,6	-38,6
2005	5	51	110,7	95,8	57,2
2006	5	39	41,1	58,1	115,3

1) Rörelsegrenen "Förvaltning av järnvägsfordon" belastas med en ränta motsvarande reporäntan plus tre procentenheter på i rörelsegrenen sysselsatt kapital. Mellanskillnaden mellan denna ränta och verkets genomsnittliga kostnadsränta gottskrivs rörelsegrenen "Avveckling av verksamhet".

Stockholm den 21 februari 2007

Lennart Dahlborg
Generaldirektör

Catarina Barketorp
Magnus Persson

Hans Christer Olson
Ordförande

Mats Hanser
Charlotte Sandart

STYRELSE

Från vänster i bilden:

Magnus Persson

Regiondirektör, Regionförbundet Örebro
Styrelseledamot i Örebro Airport AB

Mats Hanser

Senior Vice President, Wallenius Lines AB
Styrelseledamot i ett flertal dotter- och intressebolag till Wallenius Lines AB

Charlotte Sandart

Sektionschef, Kammarkollegiet

Catarina Barketorp

Rådman, Södertörns Tingsrätt

Hans Christer Olson

Styrelseordförande
Departementsråd, förhandlingschef i Näringsdepartementet

Lennart Dahlborg

Generaldirektör
Styrelseledamot i EUROFIMA

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR STATENS JÄRNVÄGAR

Riksrevisionen har granskat Statens Järnvägars (ASJ) årsredovisning, beslutad 2007-02-21, för räkenskapsåret 2006.

Myndighetens ledning ansvarar för att verksamheten bedrivs effektivt och författningsenligt. I ansvaret ingår att regeringen får en tillförlitlig återrapportering av verksamheten i årsredovisningen.

Det är Riksrevisionens ansvar att enligt god revisions sed granska myndighetens årsredovisning i syfte att bedöma om redovisningen och underliggande redovisning är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande samt om ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och särskilda beslut.

Revisionen har utförts enligt god revisions sed. Detta innebär att revisionen har planerats och genomförts i syfte att erhålla rimlig grund för att bedöma huruvida årsredovisningen är rättvisande. Granskningen har sålunda avsett ett urval av väsentliga transaktioner och förvaltningsbeslut.

Riksrevisionen bedömer att genomförd revision har gett tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis för nedanstående uttalande.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med förordningen om myndigheters årsredovisning och budgetunderlag, regleringsbrev och övriga beslut för myndigheten.

Riksrevisionen bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt är rättvisande.

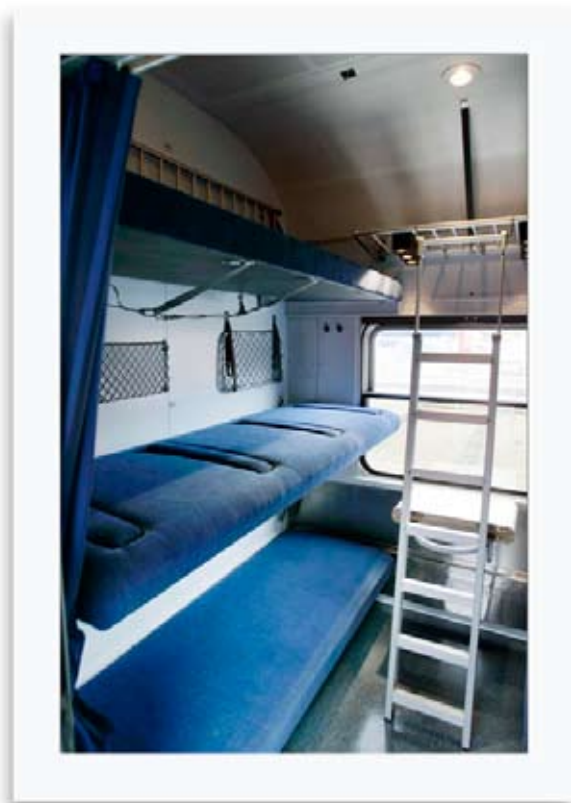
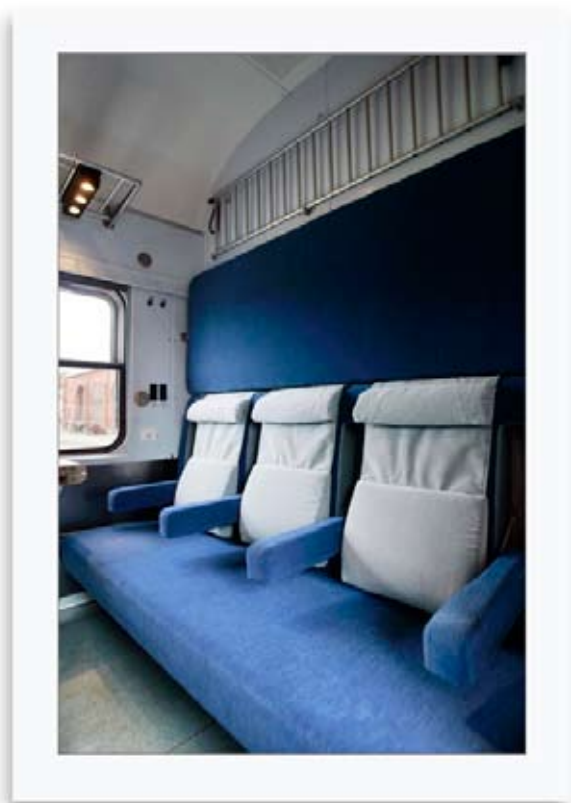
Revisionsdirektör Per Redemo har beslutat i detta ärende. Revisionsdirektör Kerstin Jönsson har varit föredragande.

Per Redemo

Kerstin Jönsson

Statens järnvägars upprustade liggvagn - Littera BC4. Vagnen är målad i Statens järnvägars profilmålar

Interiörer från en upprustad liggvagn - Littera BC4.

Norrländstågets avgång från Stockholm C. Allt fler vagnar är upprustade och målade i Statens järnvägars färger.

Senaste upprustade sovsvagn - Littera WL6.

Kupé, sovsvagn - Littera WL6.

Omklädningsutrymme utanför duschkabin, sovsvagn - Littera WL6.

Detalj från duschkabin, sovsvagn - Littera WL6.

Statens järnvägar
Box 1153
111 81 Stockholm
Tel: 08-762 32 00
[www. statensjarnvagar.se](http://www.statensjarnvagar.se)